

یادداشت

اختیار عمل بانک‌ها یک‌گام به جلو

عبدالرضا احمدی خمینی کارشناس اقتصادی

● کاهش نرخ سود سپرده‌های بانکی یکی از ابزارهای اقتصاد دولتی برای ترغیب به سرمایه‌گذاری‌های تولیدی و جلوگیری از منجمدشدن نقدینگی در نظام بانکی است ولی بهره‌گیری از این روش با همراهی دیگر محرک‌های اقتصادی می‌تواند پاسخ‌گو باشد و تجربه ثابت کرده دستکاری دستوری و از بالا به پایین نرخ سود بانکی نمی‌تواند رونق و تکاپو را به جامعه برگرداند. سرمایه‌هایی که به دلایلی نظیر بی‌ثباتی سیاست‌ها، عدم امنیت در فضای کسب‌وکار و نبود بازارهای فعال ترجیح داده‌اند در بانک‌ها آسوده باشند یک نظام اقتصادی فلج را تشکیل می‌دهند که با کاهش دو درصدی نرخ سود بانکی ریسک سرمایه‌گذاری را پذیرا نخواهند بود. از آنجاکه میزان نرخ بهره بازار پول مبنای تصمیم‌گیری برای هر فعال اقتصادی است، کاهش آن می‌تواند انگیزه بیشتری در فعالان اقتصادی برای سرمایه‌گذاری ایجاد کند. در واقع معیار، نرخ سود هزینه فرصت هر تصمیم اقتصادی سپرده‌ها می‌تواند باشد. اما مسئله‌ای که می‌توان به آن توجه کرد، این است که اگر سیاست کاهش نرخ سپرده‌گذاری و تسهیلات‌دهی به شیوه یک‌پام و دوهوا اجرا شود، تنها اثرات کوتاه‌مدتی برای بخش تولید و صنعت دارد و در نهایت دستاورد کلانی برای جامعه به همراه ندارد.

تا زمانی که بانک‌مرکزی به‌طور رسمی اعلام می‌کند کنترلی بر مؤسسات قرض‌الحسنه و اعتباری غیرمجاز ندارد و حجم گردش مالی آن بیش از ۲۰ درصد از کل نقدینگی کشور است، کاهش دستوری نرخ سود که تنها در بانک‌های رسمی اتفاق می‌افتد باعث خروج سریع پول از این بانک‌ها و تزریق به مؤسسات اعتباری و قرض‌الحسنه خواهد شد. این سیاست تنها نقش این مؤسسات را گسترش می‌دهد؛ بنابراین همان‌طور که اشاره شد کاهش نرخ سود بانکی ممکن است در میان‌مدت به نتایج معکوسی نیز ختم شود. در هر صورت اجرای ملایم سیاست کاهش نرخ سود همراه با افزایش ریسک سپرده‌گذاری در این مؤسسات، برای مردم می‌تواند گزینه مطلوب در اجرای طرح کاهش نرخ سود باشد. از سوی دیگر باید مدنظر قرار بدهیم اعطای اختیار عمل به بانک‌ها برای تعیین نرخ سود سپرده‌های کوتاه‌مدت می‌تواند به‌مثابه فرصتی برای آزادسازی نرخ بهره بانکی در تعامل بانک‌ها و صاحبان صنایع و فعالان بازار کسب‌وکار در فضای اقتصاد کشورمان باشد. درواقع باید پی‌پذیریم مشکل عمده اقتصاد ایران نبود برخی حلقه‌های زنجیر تولید نظیر معکوس‌بودن بانک‌ها، دولت و بخش خصوصی در نتیجه بالا‌بودن هزینه‌های تولید است. درنتیجه اگر دستکاری نرخ سود سپرده بتواند نقدینگی را از بانک خارج و به دنیای پرفرازو‌فرد تجارت و تولید سوق دهد، می‌توان متصور بود فعالان اقتصادی در کنار صاحبان سپرده‌های خرد، می‌توانند از کاهش نرخ سود بانکی خشنود باشند. درعین‌حال باید توجه داشت فضای تولیدی کشور تنها برای توسعه نیازمند ثروت و نقدینگی نیست. دانش و نیروی انسانی متخصص از دیگر مواردی است که تولید و صنعت برای گذار از این مرحله به آن احتیاج دارند.

خبر

تولید کدام سواری‌ها متوقف است؟

● ایسنا؛ توقف تولید برخی سواری‌های داخلی همچنان ادامه دارد. براساس آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت توقف تولید پنج مدل سواری داخلی در فروردین‌ماه امسال ادامه یافته است. در این مدت تولید B90 CROSS با افت صددرصدی از ۱۳ دستگاه در فروردین ۱۳۹۳ به صفر کاهش یافت. فروردین امسال تولید مگان نیز با کاهش صددرصدی از ۱۳ دستگاه در فروردین ۱۳۹۳ به صفر رسید. در این مدت تولید نیسان قشقایی نیز با افت صددرصدی از ۱۰ دستگاه در فروردین ۱۳۹۳ به صفر کاهش یافت. فروردین امسال تولید B50 (آسا) با کاهش صددرصدی از دو دستگاه در فروردین ۱۳۹۳ به صفر رسید. تولید لیفان ۶۲۰ با موتور هزارو ۸۰۰ سی‌سی با افت صددرصدی از ۱۵۷ دستگاه در فروردین ۱۳۹۳ به صفر کاهش یافت.

زمان واریز یارانه نقدی این‌ماه

● مهر؛ یارانه نقدی ۴۵هزارو ۵۰۰ تومانی اردیبهشت‌ماه به احتمال زیاد بامداد چهارشنبه به حساب سرپرستان خانوار واریز و قابل‌برداشت می‌شود.

مهدی دل‌روشن؛ سال ۲۰۱۵، پنجاهمین سال شروع روابط اقتصادی و دیپلماتیک بین ایران و فیلیپین است. در طول این نیم‌قرن، تهران و مانیل در تجارت دوجانبه خود، فرازونشیب‌های زیادی را تجربه کرده‌اند. شاید مهم‌ترین نماد فیلیپینی‌ها در ایران، موز باشد و از آن طرف، نماد اقتصادی ایران در فیلیپین، پسته، زعفران و البته نفت. روابط ما با ساکنان سرزمین «موز»، اما در سال‌های اخیر بالا و پایین داشته است. درحال حاضر به‌خاطر تحریم‌ها، کمی از بده‌بستان‌های اقتصادی بین ایران و فیلیپین کاسته شده است، ولی به‌هر حال، هنوز که هنوز است، مرغوب‌ترین و باکیفیت‌ترین موزهای بازار ایران، محصول مجمع‌الجزایر فیلیپین هستند. از سوی دیگر، ایرانی‌های زیادی نیز به‌عنوان دانشجو، و به‌ویژه در رشته دندان‌پزشکی، در کشور فیلیپین مشغول تحصیل هستند و حسابی در این کشور، دلار خرج می‌کنند. خبرنگار «شرق» برای بررسی آخرین وضعیت مناسبات اقتصادی بین تهران و مانیل به سفارت فیلیپین رفت تا با «ادواردو مارتین آرمینز»، سفیر این کشور در ایران، گفت‌وگویی داشته باشد. در ادامه پاسخ‌های دیپلمات شماره یک فیلیپین در ایران به سؤالات «شرق» از نظر می‌گذرد.

● آخرین آمار مربوط به حجم مبادلات بین ایران و فیلیپین چه رقمی است؟

سال گذشته حجم کل مبادلات تجاری بین ایران و فیلیپین به ارزشی بالغ بر ۱۵۰ میلیون دلار رسید که سهم صادرات از مبدأ فیلیپین به ایران، حدود ۸۹ میلیون دلار و سهم صادرات ایران به فیلیپین نزدیک به ۵۶ میلیون دلار بود.

● این ترکیب را جزئی‌تر بررسی کنیم. بیشتر چه محصولاتی از ایران روانه فیلیپین می‌شود؟ سال گذشته میلادی، بیشترین حجم صادرات ایران به فیلیپین، مربوط به گاز طبیعی بود و مقدار کمی نیز به پسته، زعفران و کشمش اختصاص داشت. ● فرمودید گاز طبیعی؟ نتایج آنکه من اطلاع دارم، خط لوله‌ای بین ایران و فیلیپین برای انتقال گاز طبیعی وجود ندارد؛ بفرمایید گاز طبیعی چگونه از فیلیپین سر در می‌آورد؟

گاز طبیعی به‌وسیله مخزن‌های مخصوصی توسط کشتی‌های تجاری از خلیج‌فارس با گرایی می‌شود و از راه اقیانوس هند به سمت فیلیپین، حمل می‌شود. این مسئله را توضیح بدهم که به‌خاطر موقعیت جغرافیایی کشور من که به‌صورت مجمع‌الجزایر است، امکان واردات گاز توسط خطوط انتقال، مسیر نیست. ● غیر از گاز، کشور شما خریدار نفت ایران هم هست، روزانه چند بشکه نفت از ایران توسط فیلیپین خریداری می‌شود؟ رقم دقیقی را بعد از سال ۲۰۱۲ نمی‌توانم بگویم، شاید چیزی نزدیک‌به صفر بشکه! همان‌طور که می‌دانید با وضع تحریم‌های شدید بعد از سال ۲۰۱۲، عملاً سازمان ملل و شورای امنیت، کار خرید نفت از ایران را ممنوع کرده بود، ولی تا پیش از سال ۲۰۱۲، حدود یک میلیون بشکه نفت به‌صورت سالانه از ایران به فیلیپین وارد می‌شد، ما امیدواریم با پایان تحریم‌ها این مقدار در سال ۲۰۱۵ افزایش یابد. اگر تحریم‌ها برداشته نشود، حجم تجارت کمتر هم خواهد شد، بنابراین ما مجبوریم واردات نفت را از کشورهای دیگر انجام دهیم، البته یک مسئله دیگر هم وجود دارد و آن این است که شرکت‌های فیلیپینی چون خصوصی هستند، می‌توانند براساس سیاست‌های خود تصمیم بگیرند و مختار هستند از ایران، نفت بخرند یا نخرند. ● با تمام این تفاسیر، آیا کشور شما به‌دلیل اینکه از ایران نفت نمی‌خرد، متضرر شده یا فرقی به حالش نمی‌کند؟

اگر چه شرکت ملی نفت فیلیپین نمی‌تواند به‌دلیل تحریم‌ها از ایران نفت خریداری کند، اما از جاهای دیگری این محدودیت خرید را جبران می‌کند. هرچند، قیمت تمام‌شده نفت ایران نسبت‌به کشورهای دیگر، خیلی ارزان است. در گذشته، حدود ۱۰ درصد از نفت مورد نیاز فیلیپین از ایران انجام می‌شد و بیشترین میزان نیز از عربستان سعودی خریداری می‌شد. به‌هر حال، بستگی به تقاضا دارد که چه میزان باشد، چون ما قیمت‌ها را از اوکی می‌گیریم و برای ما فرقی نمی‌کند و ایران نیز عضو اوپک است. این بستگی دارد به اینکه چه کسی قیمت بهتری بدهد، البته بازهم تکرار کنم که در فیلیپین خرید نفت برعهده شرکت‌های خصوصی است و آنها در این مورد تصمیم‌گیری می‌کنند. تازمانی‌که موانع تحریم وجود داشته باشد، دولت فقط می‌تواند این تحریم‌ها را اعلام کند، ولی نمی‌تواند روی تصمیم‌گیری آنها تأثیری داشته باشد، مگر اینکه تحریم‌ها، جنبه سیاسی داشته باشد. در فیلیپین دولت فقط شرایط را فراهم می‌کند و بازار آزاد است، ولی قطعا اگر تحریم‌ها برداشته شود، شرایط بهتری برای تبادل انرژی ایجاد می‌شود.

● با توجه به تکیه اقتصاد فیلیپین بر بخش خصوصی، آیا از سال ۲۰۱۲ به بعد، پیش‌آمده فیلیپین برای دوزدن تحریم‌ها به ایران کمک کرده باشد؟

همان‌طور که گفتم بعد از سال ۲۰۱۲، صادرات ایران به فیلیپین کم شد، ولی ادامه پیدا کرد. در زمینه صادرات موز و آناناس فرصت‌های زیادی وجود دارد و صادرات انجام می‌شود، ولی به‌خاطر یک سری محدودیت‌ها بازرگانان نمی‌توانند پول را مبادله کنند و این برای بازرگانان سخت است.

● اما این جواب سؤال من نبود! (لیخن سغیر)

اقتصاد

سفیر فیلیپین در ایران در گفت‌وگوی اختصاصی با «شرق»؛

به کمک ایرانی‌ها در «نانو» نیازمندیم

عبدالرضا احمدی خمینی، سفیر فیلیپین در ایران

● ناچاراً بگذریم، برپدازیم به صادرات محصولات فیلیپینی به ایران. سال ۲۰۱۴، چه میزان موز به ایران صادر شده است؟

اگر بخواهیم ارزش مالی آن را در نظر بگیریم، فکر می‌کنم چیزی حدود ۵۹ میلیون دلار. این هم به دلیل آن است که خوشبختانه مردم ایران موز دوست دارند و بازار خوبی برای این محصول در کشور شما، وجود دارد.

● به‌جز موز‌ها، دانشجویان ایرانی‌ای که برای تحصیل به فیلیپین می‌روند هم منبع درآمد خوبی محسوب می‌شوند. گردش مالی درآمد حاصل از این بخش چقدر است؟

در حال حاضر که متأسفانه، تعداد دانشجویان به‌دلیل تحریم‌ها کم شده است و البته تعداد دانشگاه‌هایی که ایرانیان بتوانند در آن درس بخوانند و معتبر باشند هم کم است. براساس اطلاعاتی که من دارم، بیشترین تعداد دانشجویان ایرانی در استرالیا، مالزی و سپس در فیلیپین هستند. دانشجویان ایرانی‌ای که در فیلیپین تحصیل می‌کنند، تمایل دارند همان‌جا بمانند و مشغول‌به‌کار شوند، البته مشکل است که تخمین زد تعداد آنها، چقدر است. باین حال، این نکته را به صحبت‌های خود اضافه کنم که تحصیل در دانشگاه‌های فیلیپین، هزینه آن چنانی ندارد و پول خرج‌کردن دانشجویان ایرانی بیشتر مربوط به هزینه‌های‌شان در بخش مسکن، خوراکی‌ها و... است.

● نکته جالب این است که دانشجویان ایرانی به فیلیپین می‌روند و دانشجویان فیلیپینی برای تحصیل به آمریکا می‌روند. اگر دانشگاه‌های فیلیپین معتبر است، چرا دانشجویان بومی در کشور خودتان، تحصیل نمی‌کنند؟

اولاً نمی‌توان گفت تعداد زیادی از دانشجویان فیلیپینی به آمریکا می‌روند، دوما، کسانی که به آمریکا می‌روند دو دسته‌اند: یا وضع مالی خانوادگی خوبی دارند یا اینکه از بورسیه تحصیلی برخوردار می‌شوند، هرچند نمی‌توان گفت کیفیت یک دانشگاه در فیلیپین خوب است یا نه، چون هر کشوری مطابق با نیازهای خود به ایجاد دانشگاه می‌پردازد و از روی ظاهر آن، نمی‌توان کیفیت‌اش را مشخص کرد.

● می‌توانم از شما بپرسم، از فیلیپین چه محصولاتی به آمریکا صادر می‌شود؟

بیشترین مبادلات ما با آمریکا مربوط به خدمات تلفنی و ارتباطی و این دست موارد می‌شود. از فیلیپین، به‌دلیل ارزان‌بودن، بیشتر محصولات خانگی مانند میل به آمریکا صادر می‌شود؛ مثلاً شهرهای زیادی در فیلیپین وجود دارند که به‌صورت انبوه به تولید میل می‌پردازند و این محصول را به‌وسیله کشتی به شهرهای مختلف ایالات متحده، صادر می‌کنند. همچنین بخشی از نیروهای کار فیلیپینی در صنعت متلداری آمریکا مشغول‌به‌کار هستند. آمریکا به‌دلیل ارزان‌بودن دستمزد نیروی کار فیلیپینی، ترجیح می‌دهد در صنعت گردشگری و هتلینگ خود از کارگران فیلیپینی به‌عنوان پیش‌خدمت و کارسون استفاده کند. همچنین، باز باید از محصول موز نام ببرم که بخشی از تولیدات باغداران فیلیپینی، که به ایران صادر نمی‌شود (می‌خند)، سر از آمریکا در می‌آورد! توضیحی بدهم که حدود ۱۰ میلیون نفر خارج از فیلیپین هستند که ۵۰ درصد آنها به کارهای اجباری در خاورمیانه اشتغال دارند، مانند پرستاری و اینها و ۵۰ درصد دیگر، هم به آمریکا مهاجرت کرده‌اند.

● به دو کشور ایران و فیلیپین برگردیم. فیلیپین در چه بخش‌هایی از اقتصاد خود به کمک ایران، نیاز دارد؟

ما در زمینه‌هایی چون نانو، تکنولوژی و بیوتکنولوژی به کمک‌های ایران احتیاج داریم. چون کشور شما در این موارد از فیلیپین برتر است. بنابراین در این بخش، پتانسیل همکاری وجود دارد، به‌ویژه، در زمینه مهمی چون نانو که ایران در عرصه جهانی، حرف‌های زیادی برای گفتن دارد و کمک‌هایش می‌تواند برای دانشمندان جوان فیلیپینی، بسیار جذاب و خوب باشد.

● در کشور شما، سوبسید و یارانه از سوی دولت به شهروندان پرداخت می‌شود؟

به‌طورکلی پرداخت یارانه به شکل نقدی وجود ندارد، البته برای افراد فقیر یک سیستم یارانه‌ای هست که این دسته از افراد بتوانند فرزندان خود را به مدرسه بفرستند و دیگر ملزومات اجتماعی خود را تأمین کنند. این یارانه می‌تواند به‌صورت کارت پول به آنها داده شود یا اینکه به‌صورت کمک غذایی به آنها اختصاص داده شود، البته شکل مهمی هم وجود دارد که ترکیبی از دو مورد است.

نگرفته است، اما در حال حاضر مقدار کمی گاز طبیعی تولید می‌شود.

● اقتصاد فیلیپین چقدر به نفت وابسته است؟ حدود ۶۰ درصد اقتصاد کشورم به انرژی وابسته است.

● برسیم به بحث اقتصاد گردشگری؛ بیشترین مقصد گردشگری فیلیپینی‌ها در ایران کجاست؟ بیشترین مقصد گردشگری شهروندان فیلیپینی، جزیره کیش است. در طول سال، هفت تور گردشگری از مبدأ فیلیپین به مقصد کیش، برنامه‌ریزی می‌شود. ● چرا توریست‌های فیلیپینی بیشتر به کیش می‌روند؟

دلیلش ساده است چون سفر به این جزیره، ویزا نمی‌خواهد.

● از ایران چند نفر به فیلیپین به‌عنوان توریست سفر می‌کنند؟

کمتر از سه‌هزار نفر.

● شما، به‌شخصه، به‌عنوان گردشگر از کدام شهرهای ایران دیدن کرده‌اید؟

به تبریز، مشهد، اصفهان و شیراز سفر کرده‌ام.

● چندی‌پیش یکی از مقامات فیلیپینی گفته بود ایران می‌تواند در صنعت خودرو به فیلیپین کمک کند، تاکنون همکاری‌هایی بین ایران و فیلیپین صورت گرفته است؟

ما خوشحال می‌شویم در زمینه‌هایی مثل تولید خودرو و لوازم بدکی، دو کشور باهم همکاری کنند، باین‌حال باید این را بگویم که فیلیپین مثل ایران، چیزی به‌نام کارخانه تولید خودرو ندارد و بیشتر، در زمینه مونتاژ مشغول فعالیت است، مثلاً خودروهایی از شرکت‌هایی مثل تویوتا و نیسان در فیلیپین مونتاژ می‌شوند، البته تمایل داریم با کمک کشوری مثل ایران، کارخانجات تولید خودرو در فیلیپین احداث شود.

● بیشتر منبع درآمد دولت فیلیپین از کدام بخش است؟

بیشتر از مالیاتی است که از عمرگ گرفته می‌شود. ● در سال ۲۰۱۴، فیلیپین بیشترین نرخ رشد اقتصادی، حدود ۷.۵ درصد، را داشته است. چگونه به این نرخ بالای رشد رسیدید؟

به‌هر حال، کاهش قیمت نفت، این‌بار به‌نفع فیلیپین شد و به افزایش آهنگ رشد اقتصادی انجامید، باین‌حال ما تلاش می‌کنیم با توسعه پایدار، رشد اقتصادی در فیلیپین همچنان در سطح بالایی باشد.

فرم درخواست اشتراک روزانه شرق در تهران

کلیه متقاضیان محترم می‌توانند هزینه اشتراک خود را براساس مبالغ مندرج در جدول ذیل به شماره حساب ۶۸۶۸۹۵ نزد بانک سپه شعبه میرزا کوچک‌خان (قابل پرداخت در کلیه شعب) به نام محمدامیر مظاهری واریز و اصل سند بانکی مربوطه را به همراه فرم تکمیل شده ذیل به یکی از سه طریق زیر به دفتر امور مشترکین تحویل فرمایند.

۱- تماس با شماره تلفن‌های ۳۲- ۸۸۸۱۴۳۳۰ جهت اعزام مامور برای دریافت مدارک.

۲- مراجعه به آدرس دفتر واقع در خیابان میرزای شیرازی - نبش کوچه نهم- پلاک ۴۹- طبقه فوقانی بانک سپه

۳- ارسال از طریق دورنگار به شماره ۸۸۴۱۴۲۷۹

شرایط اشتراک

۱- ساعت تحویل روزنامه ۵ صبح الی ۱۰ صبح می‌باشد.

۲- شروع ارسال روزنامه برای متقاضیان که درخواست خود را به صورت کامل تحویل داده‌اند، حداکثر ۱۵ روز بعد از تحویل مدارک خواهد بود.

۳- مبالغ مندرج در جدول بابت یک نسخه اشتراک می‌باشد.

۴- نوشتن کد پستی و شماره تلفن در فرم ضروری می‌باشد.

۵- در صورت عدم دریافت روزنامه مراتب را به امور مشترکین اطلاع دهید، در صورت عدم اطلاع به منزله دریافت تلقی می‌شود.

توجه: لطفاً کیپی فیش بانکی را تا پایان اشتراک نزد خود نگه دارید.

مدت	۳ ماهه	۶ ماهه	۹ ماهه	۱۲ ماهه
قیمت (ریال)	۷۵۰/۰۰۰	۱/۴۵۰/۰۰۰	۲/۱۵۰/۰۰۰	۲/۸۵۰/۰۰۰

رسید دریافت فیش یا وجه نقد

بدین‌وسیله ریال وجه نقد ☐ فیش ☐ چک ☐ بشرح زیر جهت اشتراک نسخه روزنامه شرق به مدت ماه از مشترک شماره به نام دریافت نمودم.

نحوه پرداخت	شماره فیش/چک	تاریخ	نام بانک	نام شعبه	کد شعبه	مبلغ
نام و نام خانوادگی دریافت کننده: امضاء دریافت کننده:						

توجه: لطفاً نحوه مطلوب دریافت روزنامه را اعلام دارید:						
مشخصان متقاضی	مدت اشتراک: ۳ ماهه ☐ ۶ ماهه ☐ ۹ ماهه ☐ ۱۲ ماهه ☐ کد اشتراک تعداد نسخ اشتراک					
	نام: نام خانوادگی: نام موسسه: امضای متقاضی:					
	آدرس دقیق:					
	کدپستی: تلفن: نامبر:					